

NATO Parliamentary Assembly
Assemblée parlementaire de l'OTAN

Незважаючи на насильство і погрози на сході країни, вибори в Україні характеризуються високою явкою і рішучістю гарантувати основні свободи, - заявляють міжнародні спостерігачі

КИЇВ, 26 травня 2014 року – Дострокові вибори президента України, що відбулися 25 травня, характеризувалися високою явкою та чітким наміром влади провести справжні вибори згідно з міжнародними зобов'язаннями та настільки шанованими основними свободами, незважаючи на складну ситуацію безпеки в двох східних регіонах країни, – такого висновку міжнародні спостерігачі дійшли в попередній заяві, поширеній сьогодні. У той час як органи відповідальні за організацію та проведення виборів провели виборчий процес загалом неупереджено і прозоро, деякі прийняті рішення, можливо, були за межами їхніх повноважень.

“Ці вибори довели демократичний дух народу України, який мав можливість по-справжньому виразити свою волю на виборах, і зробив це у великій кількості,” – сказав Жоао Соарес, спеціальний координатор, який очолював короткострокову Місію спостерігачів ОБСЄ. “Зусилля органів з проведення виборів та органів безпеки України заслуговують на похвалу: за надзвичайних обставин вони змогли забезпечити проведення виборів, що в значній мірі відповідають демократичним зобов'язанням.”

Органи, відповідальні за організацію та проведення виборів, докладали надзвичайних зусиль, щоб забезпечити проведення голосування на всій території країни, незважаючи на продовження заворушень та насилля на сході, що негативно позначилося на ситуації з правами людини в цьому регіоні, створило перешкоди для повноцінного спостереження, та істотно вплинуло на умови підготовки до проведення виборів.

Проблеми стосувалися насильницького захоплення приміщень та блокування окружних виборчих комісій групами озброєних людей і залякування членів комісій, викрадення, загроз життю, проникнення у приватні помешкання, захоплення обладнання та виборчих матеріалів. Ці протизаконні дії були спрямовані на зрив виборів та позбавлення громадян їхнього права вільно обирати своїх представників, зазначають спостерігачі.

“Виняткова якість вчорашніх виборів наділяє нового президента України легітимністю негайно встановити широкий діалог з усіма громадянами в східних регіонах, щоб відновити їх довіру і впевненість, децентралізувати державну владу з метою збереження єдності країни, водночас поважаючи різноманітність українського суспільства,” – зазначив Андреас Гросс, Голова делегації ПАРЄ. “Нинішню кризу неможливо врегулювати шляхом воєнних дій, і ті, хто повинні бути разом можуть порозумітися лише за допомогою діалогу, взаєморозуміння, соціальних реформ і справедливості.”

Вибори не проводились на Кримському півострові, оскільки він не контролюється українською владою, й перед тамтешніми громадянами України, які бажали взяти участь у виборах, постали істотні проблеми.

“На жаль, багато громадян були позбавлені можливості голосувати в Донецьку і Луганську, як і майже всі в Криму, у зв'язку з нинішньою загрозою територіальної цілісності України,” – сказав Ілка Канерва, Голова делегації ПА ОБСЄ. “Проте, вражаюча явка на решті території країни стала серйозним докором тим, хто буде заперечувати єдність і прогрес України.”

Незважаючи на складні умови та обмежені строки, ЦВК працювала незалежно, неупереджено, та в цілому ефективно із дотриманням всіх встановлених законодавством строків. Відсутність належного регулювання декількох аспектів організації виборів, однак, зменшила уніфікованість проведення виборчого процесу. Надання можливості кандидатам змінювати своїх представників у складі окружних та дільничних виборчих комісій вплинула на стабільність та ефективність організації і проведення виборів, але більшість комісій за межами Донецької та Луганської областей впоралась із часовими обмеженнями, частими змінами складу та деякими проблемами матеріально-технічного забезпечення.

“Напередодні дня голосування всі погодилися, що ці вибори повинні були стати важливими, хоча й складними. Однак мало хто вірив, що вони будуть успішними. Наша оцінка чітка: українська влада й український народ зробили ці вибори успішними,” – відзначив Карл Ламерс, глава делегації ПА НАТО. “Незважаючи на винятково складні умови, ми спостерігали добре організований виборчий процес і органи відповідальні за організацію та проведення виборів виконували свої обов'язки з самовідданістю і професіоналізмом, іноді у вкрай складних умовах. І ми бачили український народ, що висловлював впевненість у майбутньому своєї країни, голосуючи у великій кількості, де це було можливо.”

“Ці вибори заклали міцні підвалини для майбутнього України, і нинішніх завдань економічної консолідації, політичних реформ і об'єднання країни,” – підкреслив Горан Фарм, керівник делегації Європарламенту.

Більшість кандидатів мала можливості для безперешкодної агітації на всій території країни, за винятком двох східних регіонів, хоча мало місце декілька інцидентів, пов'язаних із проведенням передвиборчої кампанії. Зокрема, йдеться про випадки залякування та нападів на приміщення партій та виборчих штабів, а також повідомлення про перешкоджання кандидатам у проведенні передвиборчих кампаній.

Позитивним фактором є відсутність випадків зловживання адміністративним ресурсом, і, на відміну від попередніх виборів, спостерігачам не висловлювали занепокоєння з цього приводу. Незважаючи на останні зміни до нормативно-правових актів, що регулюють фінансування передвиборчої кампанії, відповідні положення повинні бути посилені задля забезпечення вищого рівня контролю та прозорості, йдеться у заяві.

Медіа-середовище є різноманітним, але брак незалежності медіа від політичних або корпоративних інтересів часто впливає на редакційну незалежність. Свобода ЗМІ була істотно підірвана на сході, де журналісти та медіа зазнавали погроз та переслідувань під час передвиборної кампанії. Висвітлення кандидатів у редакційних програмах було обмеженим та зосереджувалося лише на кількох кандидатах. Організація та трансляція дебатів між усіма кандидатами на державному телебаченні, та прийняття закону, яким державне телебачення перетворюється на суспільного мовника, є позитивними ініціативами. Кроки, спрямовані на припинення трансляції начебто пропаганди деякими каналами, хоча і не мали безпосереднього впливу на вибори, на думку спостерігачів, стали небажаним обмеженням.

Нормативно-правова база є достатньою для проведення демократичних виборів, зазначається у заяві. Численні зміни вносилися під час виборчого періоду частково для реагування на мінливу політичну та безпекову ситуацію і частково для здійснення подальших кроків на шляху виборчої реформи. Незважаючи на те, що більшість змін до законодавства сприймалися зацікавленими учасниками виборчого процесу як необхідні, ці зміни призвели до значних відмінностей у нормативно-правовому полі порівняно із законодавчими положеннями, що діяли на момент призначення виборів.

Хоча голосування значною мірою проводилося згідно з процедурами, проте спостерігалися довгі черги під час голосування в деяких частинах країни, і були деякі технічні проблеми на ранніх етапах процесу підрахунку голосів.

“За два місяці роботи нашої місії в Україні ми стали свідками зусилля, яких доклали органів з проведення виборів, щодо забезпечення прав громадян голосувати,” – підкреслила Тана де Зулуєта, голова довгострокової місії ОБСЄ/БДПЛ зі спостереження за виборами. “БДПЛ направило більше 1000 спостерігачів з 49 країн для спостереження за процесом у день виборів. На підставі їхніх доповідей, я можу сказати з упевненістю, що ті виборці, які мали можливість проголосувати, взяли участь у процесі, який в значній мірі відповідав міжнародними зобов'язаннями і основним свободам.”

За більш детальною інформацією звертайтеся до:

Томаса Раймера, ОБСЄ/БДПЛ, +380 67 242 2843, or +48 609 522 266, thomas.rymer@odhr.pl

Річарда Солаша, ПА ОБСЄ, +380 67 242 2851, or +45 60 10 83 80, richard@oscepa.dk

Наталі Барджелліні, ПАРЄ, +33 6 65 40 32 82, nathalie.bargellini@coe.int

Ніколіни Вассілева, ЄП, +32 473 85 23 69, nikolina.vassileva@europarl.europa.eu

Роберти Калорія, Голови відділу зв'язків із пресою та ЗМІ, ПА НАТО, м. Брюссель (Бельгія) (+32 2 504 8154)